

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Miljøgodkendelse

af husdyrbrug
Horneygyden 7
5600 Faaborg

§ 12

Denne godkendelse er givet til:
CVR-nr. 32 79 49 39
Vibeke Brems
Horneygyden 7, 5600 Faaborg.

Miljøgodkendelsen gives efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der meddeles godkendelse til en rugeæggsproduktion på i alt 214,3 dyreenheder på Horneygyden 7 samt til at udbringe husdyrgødning på 111,0 ha.

Godkendelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger o. lign. udgivet af Miljøministeriet.

Godkendelsesdato: 24. november 2014

Indhold

Miljøgodkendelse.....	3
Datablad	3
Afgørelse	4
Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen	5
Vilkår for miljøgodkendelsen	5
Andre regler	10
Retsbeskyttelse	11
Klagevejledning	11
Modtagere af kopi af afgørelsen.....	12
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	13
1. Resumé og samlet vurdering	13
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	13
1.2 Ikke-teknisk resumé	13
1.3 Offentlighed.....	14
2. Grundforhold	15
2.1 Ansøger og ejerforhold	15
2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang	15
2.3 Udnyttelsesfrist	16
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	16
3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.....	16
3.2 Landskabelige hensyn	17
4. Husdyrbrugets anlæg.....	18
4.1 Produktion	18
4.2 Indretning	18
4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg.....	19
4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring	21
5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....	22
5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak.....	22
5.2 Påvirkning af naboer	24
5.3 Uheld og driftsforstyrrelser	26
6. Forurening og gener fra bedriftens arealer	27
6.1 Bedriftens arealer.....	27
6.2 Drift af arealerne	28
6.3 Gødningsproduktion og -håndtering	28
6.4 Påvirkning af naturområder med ammoniak.....	28
6.5 Påvirkning af overfladevand.....	29
6.6 Påvirkning af grundvand	33
7. Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	34
8. Egenkontrol	36
9. Ophør af husdyrbruget	36
10. Alternative muligheder.....	37
11. Relevant lovgivning m.v.	37
Kortbilag 1	38

Miljøgodkendelse

Datablad

Ansøger og ejer	Vibeke Brems Hornegyden 7 5600 Faaborg E-post: noerlundgaard@hotmail.dk
Kontaktperson	Mogens Brems Mobil 21 61 99 50 E-post: noerlundgaard@hotmail.dk
Husdyrbrugets navn og adresse	Nørlundgård Hornegyden 7 5600 Faaborg
Ejendomsnummer	4300005245
Matrikelnumre	16a, Horne By, Horne m.fl.
Virksomhedens art	Rugeægsproduktion
CHR-nummer	17301
CVR-nummer	32 79 49 39
P-nummer	10016084510
Godkendelsen omfatter	Rugeægsproduktion bestående af 35.575 årshøner, svarende til 214,3 dyreenheder. Udbringning af husdyrgødning svarende til 141,6 dyreenheder på et areal på 111,0 ha.
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune Miljøafdelingen Teknik Mellemgade 15 5600 Faaborg Tlf. 72 53 21 40 E-post: teknik@fmk.dk

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 214,3 dyreenheder i rugeægshøns på landbrugsejendommen Hornegyden 7, 5600 Faaborg, samt udbringning af husdyrgødning på 111,0 ha landbrugsjord tilhørende bedriften. Godkendelsen omfatter alle arealer, der drives under bedriften, CVR-nr. 32 79 49 39 (Vibeke Brems).

Miljøgodkendelsen gives efter § 12, stk. 2, i husdyrloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Faaborg-Midtfyn Kommune giver godkendelsen, da kommunen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vurderer, at

- ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- projektet ikke forringer bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at de gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for miljøgodkendelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningsmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 55.045, version 3 af 18. august 2014 med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Hvis ikke godkendelsens forudsætninger er opfyldt, eller godkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af godkendelsen bortfalder.

Godkendelsen skal være udnyttet fuldt ud senest to år efter godkendelsesdatoen, ellers vil godkendelsen helt eller delvist bortfalde.

Godkendelsesdato: 24. november 2014

Venlig hilsen

Olav Bojesen
Afdelingsleder

Jacob Sterup
Biolog

Afgørelsen annonceres på www.fmk.dk den 24. november 2014

Klagefristen udløber den 22. december 2014 kl. 15:30

Søgsmålsfristen udløber den 24. maj 2015

Første revurdering påbegyndes senest 2022

Teknik - Miljøafdelingen

Mellemgade 15
5600 Faaborg

Tlf. 72 53 21 40
Fax 72 53 05 31
teknik@fmk.dk
www.fmk.dk

24-11-2014

Sagsid. 09.17.17-P19-2-13

Kontakt

Jacob Sterup
Dir. tlf. 72 53 21 32
jaste@fmk.dk

Åbningstid

Mandag	10:00-15:30
Tirsdag	10:00-14:00
Onsdag	LUKKET
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:00

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår gælder fra det tidspunkt, hvor godkendelsen er taget i brug, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår. Godkendelsen regnes for at være taget i brug på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring eller udvidelse af husdyrbruget er påbegyndt. Dette vil eksempelvis sige det tidspunkt, hvor der påbegyndes opførelse af et nyt staldanlæg eller opbevaringsanlæg, eller hvor dyreholdet ændres således, at det ikke længere svarer til den allerede tilladte produktion.

Den aktuelle godkendelse omfatter følgende godkendelsespligtige ændringer:

- Forlængelse af de tre eksisterende stalde.
- Udvidelse af dyreholdet (til mere end 27.000 årshøner).

Hvis godkendelsen ønskes benyttet, skal dette ske inden for udnyttelsesfristen, jf. vilkåret om udnyttelse af godkendelsen. Hvis godkendelsen ikke eller kun delvist tages i brug, vil godkendelsen helt eller delvist bortfalde.

Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår.

Generelle forhold

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsens vilkår.
2. Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes.
3. Den ansvarlige for bedriften skal underrette Faaborg-Midtfyn Kommune, når godkendelsen tages i brug. Dette skal ske senest på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring påbegyndes.

Produktion

4. Produktionens omfang

Godkendelsen omfatter et hønsehold (rugeægproduktion) bestående af maksimalt 35.575 årshøner, svarende til 214,3 dyreenheder med den på godkendelsestidspunktet gældende omregningsfaktor.

5. Udnyttelse af godkendelsen

Fristen for udnyttelse af godkendelsen er to år regnet fra godkendelsesdatoen. Hvis godkendelsen ikke er udnyttet fuldt ud senest på dette tidspunkt, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet.

6. Fodring af høner / ammoniakemission

Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningfoderet må maksimalt være 0,816 beregnet efter følgende ligning:

Korrektionsfaktor =

$$\frac{(\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)}{104,2}$$

104,2

Korrektionsfaktoren er beregnet ud fra de værdier, der er angivet i ansøgningen (normalt 2012/2013, som er udgangspunkt for beregningsformlen, er til sammenligning angivet i parentes):

- 54,7 kg foder pr. årshøne (normalt 53,9)
- 12,9 % protein i foder (normalt 15,3)
- 11,9 kg æg pr. årshøne (svarende til normalt)
- Normalt for tilvækst pr. årshøne (2,21 kg)

De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug og proteinindhold er ikke bindende, men det skal sikres, at korrektionsfaktoren samlet set er overholdt.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er fremkommet ved at indsætte de indtastede tal fra ansøgningen i formelen for korrektionsfaktoren, som følger:

$$\text{Korrektionsfaktor} = \frac{(54,7 \times 12,9 \times 0,16) - (11,9 \times 1,81) - (2,21 \times 2,88)}{104,2} = 0,816$$

7. Fodring / fosfor

Fosforindholdet må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt være 4,6 gram pr. kg foder.

Drift

8. Ventilationsanlæg

Ventilationsanlæg skal renholdes og rengøres efter behov, dog mindst fire gange om året. Dette skal fremgå af egenkontrol-journal.

9. Direkte udkørsel af dybstrøelse

Minimum 20 % af den producerede dybstrøelse skal køres direkte ud fra stalden til udbringning på marker (sort jord) eller transporteres direkte videre til biogasanlæg. For denne del skal udbringning/videretransport ske hurtigst muligt, og midlertidig opbevaring på ejendommen må ikke overskride en uge.

10. Rengøring af staldanlæg

Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulvene holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når stalden tømmes for dyr.

11. Vask af maskiner

Vask af maskiner, der anvendes til håndtering af husdyrgødning, skal ske på en tæt belægning med afløb til opsamlingsbeholder.

12. Tankning

Tankning skal foregå således, at spild undgås. Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning, og der skal hele tiden være en person til stede ved tankning for at undgå overløb eller spild.

13. Fluer

Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Indretning

14. Belysning

Belysning i og ved husdyrbrugets anlæg skal være i form af lavenergibelysning, overalt hvor dette er muligt.

15. Olietanke

Diesel- og fyringsolietanke skal være sikret med værn mod påkørsel eller være placeret således, at der ikke er risiko for påkørsel.

16. Øvrige olieprodukter og kemikalier

Tønder, dunke o.l. med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder.

17. Skadedyr

Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Gener fra husdyrbrugets anlæg**18. Lugt**

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at nedenstående genekriterier er overskredet.

Kategori	Genekriterie (OU _E /m ³)
Byzone eller sommerhusområde	5
Bolig i samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål e.l.	7
Enkeltboliger uden landbrugspligt, der ikke er ejet af driftsherren	15

19. Støj

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier.

	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Tidsrum	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).

20. Støv

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

21. Døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbi passerende.

Uheld og driftsforstyrrelser**22. Uheld og driftsforstyrrelser**

Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsvivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt.

23. Beredskabsplan

Virksomheden skal, senest når godkendelsen tages i brug, have udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen og have indsendt en kopi af planen til kommunen. Beredskabsplanen skal fortælle, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indeholde de samme punkter som det forslag til beredskabsplan, der udgør bilag 4 til "Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" fra 2006. Den skal således indeholde instrukser for brand og evakuering, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt, og den skal indeholde relevante telefonnumre samt oplysninger om placering af stophaner og hovedafbrydere. Desuden skal der være et oversigtskort over ejendommen samt et kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.

Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen på et sprog, der er forståeligt for medarbejderne. Planen skal gennemgås og om nødvendigt opdateres mindst en gang årligt.

Arealanvendelse

24. Udbringningsarealer

Inden for bedriftens ejede og forpagtede arealer må der udelukkende udbringes husdyrgødning på de 111,0 ha udbringningsarealer, der er indtegnet på kortbilag 1. Nye udbringningsarealer må først tages i brug, når de er anmeldt til og accepteret skriftligt af tilsynsmyndigheden.

25. Maksimal udbringning af organisk gødning

På bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer må der inden for et planår udbringes husdyrgødning i form af dybstrøelse og fast gødning svarende til maksimalt 1,28 dyreenheder/ha og 141,6 dyreenheder i alt samt maksimalt 45,2 kg fosfor/ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning, herunder spildevandsslam.

26. Ændring af gødningstype

Hvis der ønskes udbragt andre typer organisk gødning end omtalt i vilkåret om maksimal udbringning af organisk gødning, skal dette anmeldes til tilsynsmyndigheden. Ændringen kan ske inden for rammerne af denne godkendelse, hvis det ikke vil medføre en øget kvælstofudvaskning og ikke på andre områder giver en væsentligt øget miljøpåvirkning. Der må ikke udbringes andre typer organisk gødning, inden det er accepteret skriftligt af tilsynsmyndigheden.

27. Godkendelse af aftalearealer

Eventuelle nye aftalearealer skal være godkendt efter husdyrloven til udbringning af husdyrgødning, inden der må ske udbringning af husdyrgødning fra denne bedrift.

Hvis kommunen ved ændring af aftalearealer vurderer, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt, kan der dog udbringes husdyrgødning på disse arealer uden forudgående godkendelse af arealerne.

Hvis husdyrgødning til aftalearealer leveres udbragt, skal udbringningen ske i overensstemmelse med de vilkår, der er fastsat i miljøgodkendelsen for de pågældende arealer.

28. Sædskifte

Der skal hvert år dyrkes frøgræs på minimum 10 % af bedriftens udbringningsarealer, og der må maksimalt være ærter på 10 % af udbringningsarealerne.

Hvis der inden for et planår udbringes mindre husdyrgødning end 0,71 dyreenheder/ha, er der ikke særlige krav til sædskiftet.

Landskabelige hensyn

29. Materialevalg

Udvendige bygningsdele skal holdes i afdæmpede farver, som harmonerer med omgivelserne. De nye tilbygninger til de eksisterende stalde skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til bygningshøjde og beliggenhed.

Kontrolvilkår

30. Egenkontrol vedrørende fodring

Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse (kg æg pr. årshøne), faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af råprotein og fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.

En gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen. Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for kvælstof.

Det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor kan beregnes enten ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger eller ud fra den planlagte fordeling af foderblandinger, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.

Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.

31. Egenkontrol vedrørende direkte udkørsel af dybstrøelse

Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:

- Fra hvilke staldafsnit dybstrøelse udbringes direkte (eller transporteres direkte videre til biogasanlæg), herunder mængderne (kg N eller gødning)
- Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelse
- På hvilke arealer den direkte udbringning af dybstrøelse er foretaget.

For den del af dybstrøelsen, som placeres i markstakke, skal følgende registreres i logbogen:

- Mængder af dybstrøelse (kg N eller gødning), som opbevares i markstakke
- Tidspunkter for placering af dybstrøelse i markstakke
- Tidspunkter for udbringning af dybstrøelse fra markstakke.

32. Dokumentation

Virksomheden skal altid kunne dokumentere, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer. Til dette formål skal som minimum følgende dokumenter opbevares for de fem seneste år/planår, de skal kunne forevises ved tilsyn, og de skal indsendes til tilsynsmyndigheden på forlangende:

- Husdyrindberetning
- Regnskaber for solgte dyr / slagterifregninger
- Indsendt gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning
- Skriftlig aftale om eksport af husdyrgødningen.
- Logbog med oplysninger vedrørende fodring (herunder blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitligt indhold af råprotein og fosfor pr. kg foder m.v.).
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr

33. Lugt

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at eventuelle klager vedr. lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget gennemfører tiltag, der reducerer lugten.

Hvis tilsynsmyndigheden har en begrundet mistanke om, at husdyrbruget giver anledning til væsentligt større lugtgener end forudsat i miljøvurderingen, og generne ikke kan løses på anden vis, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden.

Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

34. Støj

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkraav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder. Hvis støjmålingen viser, at støjkraavene ikke er overholdt, skal virksomheden udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.

35. Støv

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Andre vilkår

36. Konsekvenser af manglende overholdelse af vilkår vedrørende produktionen

Såfremt vilkårene vedrørende produktionens omfang, fodring eller direkte udkørsel af husdyrgødning ikke overholdes, kan tilsynsmyndigheden forlange, at produktionen nedbringes. Formålet er at modsvare den øgede påvirkning af omgivelserne, der kan være sket som følge af den manglende vilkårsoverholdelse. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at ansøger med dette formål udarbejder og efterlever en plan for i en periode at nedbringe produktionen. Planen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

37. Konsekvenser af manglende overholdelse af vilkår vedrørende arealanvendelse

Såfremt vilkårene om maksimal udbringning af organisk gødning eller sædskifte ikke overholdes, kan tilsynsmyndigheden forlange, at udbringningen af husdyrgødning reduceres, eksempelvis ved at nedbringe produktionen. Formålet er at modsvare den øgede påvirkning af omgivelserne, der kan være sket som følge af den manglende vilkårsoverholdelse. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at ansøger med dette formål udarbejder og efterlever en plan for i en periode at reducere udbringningen af husdyrgødning. Planen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

38. Ophør af drift

Ved ophør af driften skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme opsamlingsstank og udbringe tilbageværende indhold som gødning.

39. Ændringer af ejerforhold

Ændringer af, hvem der ejer eller er ansvarlig for bedriften, skal meddeles tilsynsmyndigheden senest en måned efter ændringen.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ændring af drift og indretning af husdyrbruget

Ændringer på husdyrbruget, der kræver godkendelse efter husdyrloven, må ikke påbegyndes eller gennemføres, inden der er meddelt skriftlig godkendelse.

Ændring af udbringningsarealer

Udskiftning af bedriftens udbringningsarealer skal anmeldes til kommunen, jf. §§ 25 og 26 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen; bek. nr. 1280 af 8. november 2013). Ændringer skal anmeldes til Faaborg-Midtfyn Kommune inden planårets begyndelse den 1. august. Nye arealer kan erstatte arealer i denne godkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare. Kommunen skal i hvert tilfælde vurdere, om ændringerne kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringer må ikke sættes i værk, før kommunen har accepteret dem. Anmeldelse skal udarbejdes og indsendes til kommunen via www.husdyrgodkendelse.dk eller på et andet digitalt system, der opfylder kravene, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 5.

§ 3-områder

Landbrugsdrift på arealerne må ikke medføre tilstandsændringer af naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Erhvervsaffald

Virksomhedens affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Farligt affald

Farligt affald, herunder spildolie, skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune. Hermed gælder bl.a., at farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde. Beholdere skal være løftet fra gulvet, så evt. utætheder opdages, og således at spild ikke beskadiger andre beholdere.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri. Byggetilladelse er *ikke* indeholdt i denne godkendelse.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal virksomheden straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 72 53 02 10). Ved tvivlstilfælde skal virksomheden kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelse af godkendelsen.

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første revurdering skal ske efter 8 år. Kommunen tager initiativ til dette ved at sende et oplæg til indehaveren af godkendelsen om kommunens foreløbige overvejelser om revurderingen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, Sundhedsstyrelsen, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrloven).

En klage skal være skriftlig og sendes til Faaborg-Midtfyn Kommune, helst på mail til teknik@fmk.dk med kopi til jaste@fmk.dk, alternativt som brev til Miljøafdelingen, Mellemgade 15, 5600 Faaborg.

Vi skal have modtaget klagen inden for kommunens åbningstid senest 4 uger efter, at afgørelsen har været offentligt annonceret.

Vi giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med vore bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Vore bemærkninger sendes også til klagesagens parter.

Der skal betales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet for at få behandlet en klage. Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning på gebyret. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Natur- og Miljøklagenavnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Natur- og Miljøklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Vibeke & Mogens Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg E-post: noerlundgaard@hotmail.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening. E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet. E-post: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. E-post: dnfaaborg-midtfyn-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn v/Lisbeth Ravn. E-post: lisbethsamsoravn@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge. E-post: frodethorhauge@stofanet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne. Desuden er der redegjort for, om husdyrbruget lever op til husdyrlovens¹ krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for virksomhedens indretning og drift, der meddeles i godkendelsen. Vilkårene skal medvirke til at sikre,

- at indretning og drift af husdyrbruget og arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, og dermed godkendelsen, er den ansøgning om miljøgodkendelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, samt øvrige oplysninger indsendt eller givet af ansøger eller ansøgers konsulent.

1. Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg, har ansøgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Horneyden 7, 5600 Faaborg. Der er søgt om en udvidelse af rugeægproduktionen på ejendommen fra 27.000 årshøner til 35.575 årshøner. Samtidig forlænges de tre eksisterende stalde.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget på Horneyden 7 samt bedriftens samlede udbringningsarealer, der drives under CVR-nr. 32 79 49 39 (Vibeke Brems). Der er søgt om godkendelse til at udbringe husdyrgødning fra 141,6 dyreenheder på 111,0 ha ejet/forpagtet areal (svarende til 1,28 dyreenheder/ha). Arealerne ligger alle i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 26. august 2013. Ansøgningen har skemanummer 55.045 i it-ansøgningssystemet. Faaborg-Midtfyn Kommune har afgjort sagen på baggrund af den sidst indsendte version af ansøgningen, version 4 af 21. august 2014.

It-ansøgningssystemet har foretaget en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Disse beregninger har sammen med ansøgningens øvrige oplysninger udgjort grundlaget for kommunens miljøvurdering og afgørelse.

1.2 Ikke-teknisk resumé

Vibeke Brems har søgt om at udvide rugeægproduktionen på Horneyden 7 fra 27.000 til 35.575 årshøner. Den ansøgte produktion skal ske i de eksisterende stalde og i tilbygninger til disse tre stalde. Staldene vil blive forlænget med hhv. 16, 36 og 16 m mod vest.

Lugtemissionen fra husdyrbruget stiger på grund af det øgede dyrehold. Geneafstanden (ukorrigeret) i forhold til enkeltboliger uden landbrugspligt bliver 141 m efter udvidelsen, og der ligger ikke nabobeboelser inden for denne afstand. Heller ikke boliger i samlet bebyggelse eller byzone bliver påvirket med lugt over genekriteriet.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven).

Antallet af transporter til/fra husdyrbruget vil stige som følge af udvidelsen. Da dyreholdet øges med ca. 32 % vil antallet af transporter med foder til husdyrbruget og husdyrgødning fra husdyrbruget øges omtrent tilsvarende.

I forbindelse med miljøgodkendelsen sker der ifølge beregningerne en stigning på ca. 2,5 % i ammoniaktabet fra husdyrbruget.

For at leve op til kravene om anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi, er der tiltag på fodring med lavere indhold af råprotein og fosfor end normen. Desuden er der direkte ud-/bortkørsel af 20 % af den producerede dybstrøelse, hvilket også reducerer ammoniaktabet.

Husdyrgødningen udbringes på i alt 111,0 ha ejede/forpagtede arealer, hvor der udbringes husdyrgødning svarende til op mod 1,28 dyreenheder/ha. En del af den producerede husdyrgødning eksporteres til et biogasanlæg i Tyskland.

For at reducere kvælstofudvaskningen fra arealerne vil der fremover være mindst 10 % frøgræs i sædskiftet.

Faaborg-Midtfyn Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget på Horneyden 7. Kommunen vurderer, at når godkendelsens vilkår overholdes,

- har ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- kan indretning og drift af husdyrbruget ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- forringer projektet ikke bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- kan husdyrbruget i øvrigt drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

1.3 Offentlighed

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 12, stk. 2, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunens behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt som muligt i processen, og at udkast til afgørelse skal sendes til naboer og andre berørte og andre, der har anmodet om det, med seks ugers frist til at kommentere udkastet (jf. § 55, stk. 2-4, i husdyrloven).

9. januar 2014: Indledende annoncering på kommunens hjemmeside, www.fmk.dk. Der kom ikke nogen bemærkninger i denne forbindelse.

28. august 2014: Partshøringsbrev samt orientering om udkast til afgørelse udsendt til naboer og andre berørte (seks ugers høring). Udkast til afgørelse samtidig sendt i høring hos ansøger. Faaborg-Midtfyn Kommune modtog i denne forbindelse en protest mod udvidelsen fra Steen Engsbye, ejer af naboejendommene Horneyden 3 og 5. Han anførte, at der i forvejen var lugt og støj fra produktionen, og at en udvidelse ikke bør kunne tillades. Desuden ville en forlængelse af bygningerne mod vest medføre tab af udsigt mod vandet.

Faaborg-Midtfyn Kommune bemærker, at

- projektet med udvidelsen ikke overskrider de fastsatte genekriterier for lugt (jf. afsnit 5.2).
- der vil blive stillet vilkår om, at støj fra husdyrbruget ikke må overskride Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser (jf. afsnit 5.2).
- et alternativ med en ny stald nord for de eksisterende stalde i stedet for forlængelse af de tre eksisterende stalde har været overvejet, men ikke fundet muligt (jf. afsnit 10).

Ansøger havde bemærkninger til vilkår om vask af maskiner samt vilkår om lugtmåling. Vilkåret om vask af maskiner er tilpasset. Vilkåret om lugtmåling er bibeholdt, men omformuleret, så det fremgår, at det kun er i særlige tilfælde, at tilsynsmyndigheden kan kræve lugtmåling.

2. Grundforhold

2.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for, at virksomheden indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte godkendelse, er rettet mod den korrekte juridiske enhed. Dette er den person eller virksomhed, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Miljøgodkendelsen er meddelt til CVR-nr. 32 79 49 39, Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg.

Ejer af ejendommen ifølge BBR: Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg

Ejer af dyreholdet ifølge CHR: Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg

Virksomhed, der driver arealerne, ifølge NaturErhvervstyrelsens register over støtteansøgere: Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg

Virksomhedens navn og adresse ifølge CVR: Vibeke Brems, Horneyden 7, 5600 Faaborg

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

Miljøgodkendelsen følger ejendommen ved ejerskifte. Faaborg-Midtfyn Kommune stiller følgende vilkår vedrørende ændring af ejerforhold med henblik på at sikre, at kommunen ved, hvem der kan kontaktes vedrørende driften af husdyrbruget:

Ændringer af, hvem der ejer eller er ansvarlig for bedriften, skal meddeles tilsynsmyndigheden senest en måned efter ændringen.

2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang

Husdyrbrug med over 75 dyreenheder må ikke etableres, udvides eller ændres, før der er meddelt godkendelse heraf efter § 11 eller § 12 i husdyrloven, jf. § 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Første gang der meddeles godkendelse efter husdyrlovens § 11 eller § 12, skal godkendelsen omfatte hele anlægget og bedriftens arealer, jf. husdyrlovens § 103. Hvis der afsættes husdyrgødning til arealer på andre bedrifter, skal også disse arealer vurderes i forbindelse med godkendelsen.

I denne sag kræves miljøgodkendelse, da dyreholdet udvides, og der opføres tilbygninger til to eksisterende stalde.

Husdyrbruget skal godkendes efter husdyrlovens § 12, stk. 2, idet der er tale om en godkendelsespligtig ændring af et husdyrbrug, der ikke tidligere er godkendt efter husdyrloven, og hvor der bliver over 40.000 stipladser til æglæggende høns.

Vibeke Brems ejer eller driver ikke andre ejendomme med husdyrproduktion end Horneyden 7.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at ejendommen ikke har nogen teknisk og forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme. Denne godkendelse skal derfor kun omfatte anlæggene på ejendommen Horneyden 7. Vurderingen er foretaget på baggrund af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen om anlægsbegrebet³.

² Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

³ Miljø- og Energiministeriets og Fødevarerministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.

2.3 Udnyttelsesfrist

Kommunen skal fastsætte en frist for udnyttelse af godkendelsen. Fristen bør normalt ikke sættes til senere end to år fra godkendelsesdatoen, og omfatter godkendelsen planlagte udvidelser eller ændringer, bør fristen for at udnytte denne del af godkendelsen ikke overstige fem år fra godkendelsesdatoen, jf. husdyrlovens § 33.

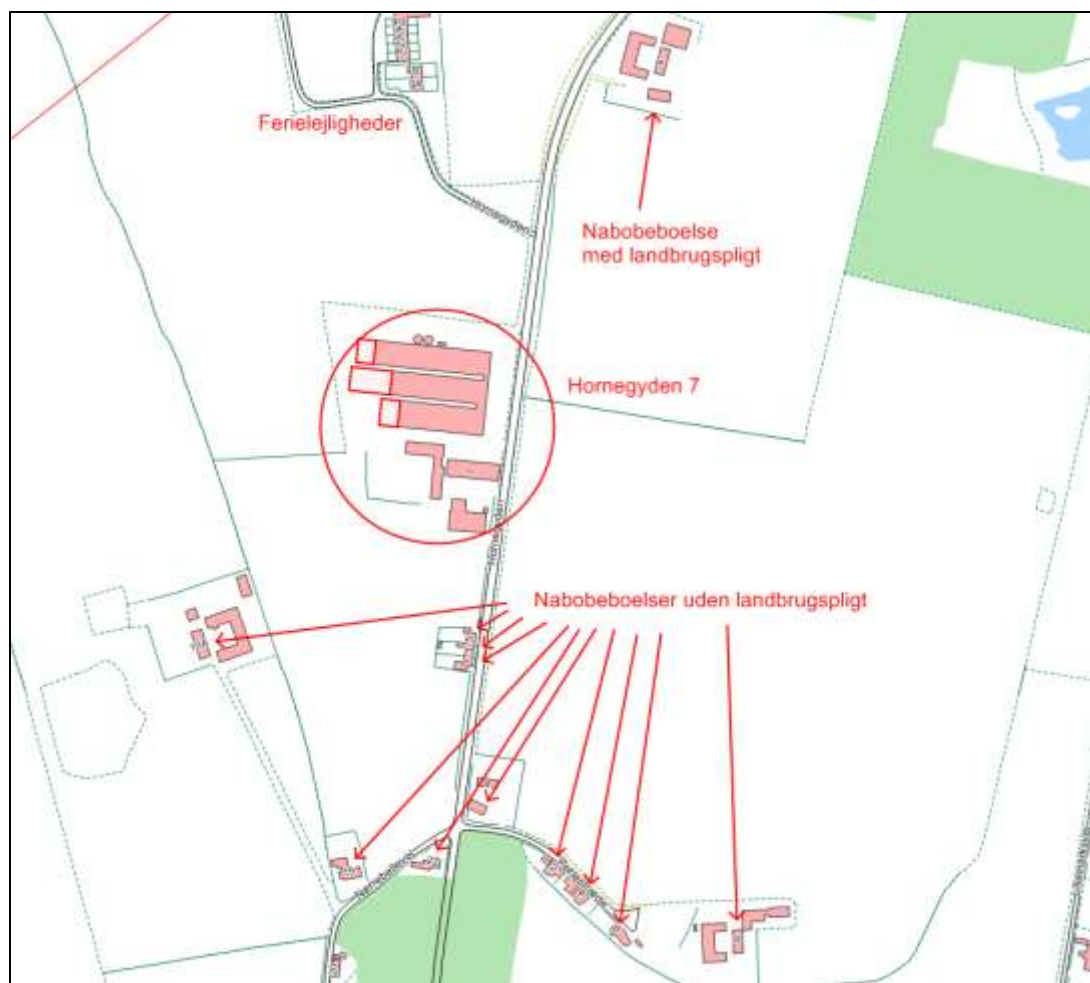
I denne sag gives en frist på to år til at udnytte godkendelsen, da der ikke er særlige grunde til at give en længere udnyttelsesfrist end de to år, der normalt skal gives ifølge husdyrloven.

Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år (jf. husdyrlovens § 33, stk. 3).

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.

Husdyrbruget på Hornegyden 7 er placeret i landzone ca. 600 m nord for Horne. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer fremgår af figur 3.1, og de korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i tabel 3.1.

Figur 3.1. Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer.

Tablet 3.1. Korteste afstand fra staldanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse (Horneygden 5, uden landbrugspligt)	ca. 165 m
Samlet bebyggelse ^a (Horneygden 4)	ca. 310 m
Byzone (Horne)	ca. 620 m

^a Samlet bebyggelse: En beboelsesbygning ligger i samlet bebyggelse, hvis der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Der ligger 5 boliger inden for 300 m fra husdyrbrugets anlæg, heraf 4 boliger uden landbrugspligt. Der er seks ferielejligheder ca. 300 m fra anlægget. Disse er ikke medregnet i antallet.

Ejendommen ligger ikke inden for byggelinjer omkring skove, søer, åer, kyster, kirker og fortidsminder.

De nye stalde overholder ifølge ansøgningen de generelle afstandskrav (jf. §§ 6 og 8 i husdyrloven) til:

Nabobeboelse (50 m)

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)

Almene vandforsyningsanlæg (50 m)

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)

Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)

Beboelse på samme ejendom (15 m)

Naboskel (30 m)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at afstandskravene er overholdt. Vi har dog ikke mulighed for at afgøre, om der ligger dræn inden for 15 m fra nybyggeriet, men godkendelsen meddeles under forudsætning af, at dette afstandskrav er opfyldt.

3.2 Landskabelige hensyn

Det er en del af formålet med husdyrloven at bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer og landskaber, samt at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, jf. husdyrlovens § 1. I henhold til husdyrlovens § 23 skal kommunen varetage hensynet til de landskabelige værdier og kan på denne baggrund fastsætte yderligere vilkår efter § 29.

I Faaborg-Midtfyn Kommunes Kommuneplan 2013⁴ er kommunens åbne land opdelt i tre kategorier, nemlig landskaber, der hhv. skal beskyttes, skal vedligeholdes og kan ændres. Horneygden 7 ligger inden for et landskab, der skal vedligeholdes.

Horneygden 7 ligger ikke inden for fredede områder, arkæologiske beskyttelsesområder eller særligt bevaringsværdige landsbyer, landsbyejerlav eller hovedgårdsejerlav.

Som nævnt ovenfor ligger anlægget inden for et "Landskab der ønskes vedligeholdt". I områder, hvor de karaktergivende landskabstræk skal vedligeholdes, skal udviklingen og de deraf følgende forandringer ske i overensstemmelse med den eksisterende landskabskarakter, som den er beskrevet for det enkelte karakterområde. Nyt byggeri og tekniske anlæg kan således opføres, hvis det indpasses i den eksisterende landskabskarakter og tager hensyn til de særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsmæssigt ligger Horneygden 7 inden for "Horne Land". I Fyns Amts landskabskarakterbeskrivelse og -analyse fra 2006 for dette område, er landskabskarakteren bl.a. beskrevet således:

"Landskabskarakteren er især betinget af det bølgede til bakkede morænelandskab skrånende ned mod kysterne. Gårdene ligger tilbagetrukket fra vejene og husmandssteder ligger langs vejene og landsbyerne ligger spredt i området...."

⁴ Kommuneplan 2013 kan ses på <http://faaborg-midtfyn-2013.cowi.webhouse.dk/>

Den bakkede halvø bevirker, at muligheden for at se langt findes mange steder og kystnærheden fornemmes i store dele af området. Bakkerne i området danner skiftevis mindre lukkede landskabsrum og udkik over landskaberne og kysten...

Landskabselementerne fremstår i med varierende grad af vedligeholdelse og området er generelt ikke forstyrret af tekniske anlæg.”

I landskabsanalysen ligger Horneyden 7 i et område, som er karakteristisk, sårbart og i middel tilstand for ”Horne Land”. Nogle områder er udpeget som områder med visuelle oplevelsesmuligheder. Horneyden 7 ligger ikke inden for et af disse områder.

I forbindelse med godkendelsen vil der blive lavet tilbygninger på de tre eksisterende stalde. Tilbygningerne vil blive på hhv. 16, 36 og 16 m, hvilket i alt svarer til ca. 1.340 m². Tilbygningerne opføres i gule mursten på ydersiden og med grå tagplader af eternit, ligesom de eksisterende stalde, og de får samme højde og bredde som disse.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn.

4. Husdyrbrugets anlæg

4.1 Produktion

Der ønskes en udvidelse af rugeægproduktionen på Horneyden 7, således at der fremover vil være en årlig produktion på 35.575 årshøner. Det samlede dyrehold ændres fra 162,6 til 214,3 dyreenheder. Fordelingen på dyretyper i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 4.1.

Tabel 4.1. Oversigt over dyrehold i nudrift og ansøgt drift.

Dyretype	Nudrift			Ansøgt drift		
	Antal årsdyr	Stipladser	Dyreenheder	Antal årsdyr	Stipladser	Dyreenheder
Rugeægshøner	27.000 ^a	35.910	162,6	35.575	42.000	214,3
I alt			162,6			214,3

^a Den tilladte produktion i nudrift er 27.000 årshøner, men er angivet til 25.000 i miljøansøgningen.

4.2 Indretning

En oversigt over husdyrbrugets bygninger og andre anlæg fremgår af figur 4.1 samt tabel 4.2. Her er de enkelte staldafsnit gennemgået nærmere, hvad angår staldindretning, miljøteknologi og dyrehold i hhv. nudrift og ansøgt drift.

Der er søgt om at opføre tilbygninger til alle tre eksisterende rugeægstalder. Staldene bliver udvidet med hhv. 16, 36 og 16 m mod vest. De nye tilbygninger vil have et samlet grundareal på ca. 1.340 m² ((16+36+16 m) * 20 m). Der anvendes fasefodring i staldene. Der er tale om en ”alt ind alt ud drift” over ca. 40 uger med en pause på 4-6 uger mellem to hold.

Figur 4.1. Oversigtskort over husdyrbrugets anlæg (bemærk dog at udvidelsen af stald 3 ikke er indtegnet på dette kort). For nr. 1-8 se tabel 4.2. Bogstavbetegnelser for tekniske anlæg: **A.** Opsamlingstank på 80 m³ **B.** Vandafbryder **C.** Pesticider **E.** Døde dyr **F.** Olie **G.** Diesel **H.** Vaskeplads **I.** Dræn/afløb **K.** Opbevaring og afhentning af døde dyr **L.** Affaldscontainer **M.** Befæstet areal **N.** Oliefyrr **O.** Olie tank **P.** Dieseltank **Q.** Transportdieseltank **R.** Halmfyrr **S.** Stokerfyrr **T.** Opbevaring af halm/strøelsesmateriale **U.** Udendørs belysning **V.** Fodersiloer.

Tabel 4.2. Oversigt over husdyrbrugets anlæg. Numre henviser til fig. 4.1. Bemærk at det tilladte dyrehold i nudrift er 27.000 årshøner, men at det i miljøansøgningen (og i denne tabel) er angivet til 25.000 årshøner.

Staldr. og dyrehold	Betegnelse og Staldtype	Dyretype	Dyr (stipladser)		Dyreenheder Før / efter
			Nudrift	Ansøgt	
1	Hønestald; gulvdrift med gødningskumme	Rugeægshøner, årstyr	9.000 (12.000)	10.200 (12.000)	54,2 / 61,5
Udvidelse ved 1	Hønestald; gulvdrift med gødningskumme	Rugeægshøner, årstyr	-	2.825 (3.333)	- / 17,0
2	Hønestald; gulvdrift med gødningskumme	Rugeægshøner, årstyr	8.300 (11.067)	9.350 (11.067)	50,0 / 56,3
Udvidelse ved 2	Hønestald; gulvdrift med gødningskumme	Rugeægshøner, årstyr	-	4.525 (5.333)	- / 27,3
3 (inkl. udvidelse)	Hønestald; gulvdrift med gødningskumme	Rugeægshøner, årstyr	7.700 (10.267)	8.675 (10.267)	46,4 / 52,3
4	Lager				
5	Maskinhus				
6	Stuehus				
7	Kemikalieopbevaring				
8	Værksted og kornopbevaring				
Dyreenheder i alt					150,6 / 214,3

4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg

I dette afsnit gennemgås ansøgningsmaterialets oplysninger vedr. drift af husdyrbrugets anlæg. Faaborg-Midtfyn Kommunes vurderinger vedrørende forurening, gener og bedste tilgængelige teknik i forhold til de

enkelte punkter er foretaget i afsnittene "Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg" og "Bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Ventilation

Ansøgers redegørelse:

Der er frekvensstyret ventilation i de eksisterende stalde og det vil også blive etableret i de nye tilbygninger.

Rengøring

Ansøgers redegørelse:

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktionsforhold, hvilke renoverings- og vedligeholdelsesopgaver der udføres. Speciel opmærksomhed gives udendørs arealer ved porte og døre, de udvendige dele af ventilationen skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres ved holdskifte. Fælles ægpakkerum, kølerum m.m. rengøres dagligt. Rengøringen og vedligeholdelses arbejdet afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye hønniker gennemskylls vandsystemet, foder- og ventilations anlæg afprøves, og stalden tempereres. Et hold rugeægshøner producerer æg i ca. 39 uger og er i stalden et par uger før. Tomgangsperioden mellem to hold er ca. 4-6 uger.

Foder

Ansøgers redegørelse:

"Der anvendes tørfoder til hønsene. Færdigfoderet opbevares i udendørs siloer. Der er anvendt normal for foder, æggeydelse og tilvækst. Der anvendes fytase i foderet ca. 520 FTU i tilskudsfodret. Der anvendes ligeledes højt fordøjeligt fosforkilde: Monocalciumfosfat. Der anvendes fasefodring, i alt 3 faser."

Energiforbrug

Ansøgers redegørelse:

"Der bruges normalt ikke varmetilsætning til hønsstaldene, udover varmekanon i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der er således ikke fast monteret varmesystem i Hønsstaldene.

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen. For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Der er installeret lysstyring og lysdæmpning som gør at strømforbruget holdes på et minimum.

Det nuværende energiforbrug er ca. 120.000 kWh/år (ekskl. husholdning). Dette ventes forøget til ca. 150.000 kWh/år."

Vandforbrug

Ansøgers redegørelse:

"Vandforbruget er ca. 4.800 m³/år nu, heraf ca. 80 % til drikkevand og ca. 20 % til vask af stalde. Forbruget ventes at stige til ca. 6.800 m³ efter udvidelsen.

Drikkenipler er monteret med spildkopper for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild. Vandforbruget til drikkevand er anslået til 1,8 gange foderindtaget pr høne."

Spildevand og overfladevand

Overfladevand fra tage ledes til dræn. Vand fra vask af stalde ledes til opsamlingsstank. Ejendommen er tilkoblet offentlig kloak.

Sprøjteudstyr

Ansøgers redegørelse:

"Kemikalier opbevares i aflåst rum i hus 7."

Døde dyr

Ansøgers redegørelse:

"Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes en gang om ugen eller efter behov. På situationsplanen er angivet placering af døde dyr."

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁵, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der herudover skal stilles vilkår om, at opbevaring af døde dyr ikke må give anledning til væsentlige gener for naboer og forbipasserende.

Affald

Ansøgers redegørelse:

"Al fast affald opbevares i container og afhentes hver 14. dag af kommunal ordning til genbrugsplads."

Olie- og kemikalieaffald

Ansøgers redegørelse:

"Brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads som farligt affald."

Erhvervsaffald fra virksomheden skal håndteres i overensstemmelse med Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at virksomheden lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet, og Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbruget opbevarer husdyrgødningen i staldene. Efter hvert hold høns udmuges gødningen og en del eksporteres direkte til biogasanlæg. Alternativt opbevares dybstrøelse i markstakke.

Den producerede gødningsmængde er ifølge normtal 2013⁶ 6,43 ton gødning pr. 100 årshøner, hvilket giver en samlet gødningsproduktion på 2.288 ton, svarende til ca. 3.900 m³. Ifølge ansøger er den producerede gødnings vægt dog væsentligt lavere end normtallene.

I henhold til § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷ skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Da en del af husdyrgødningen eksporteres direkte til biogasanlæg, er der ikke behov for 9 måneders opbevaringskapacitet i den aktuelle sag. Den dybstrøelse, der ikke eksporteres eller udbringes direkte, kan opbevares i markstak efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

⁵ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

⁶ Normtal 2013: http://anis.au.dk/fileadmin/DJF/Anis/Normtal_2013_2.pdf

⁷ Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak

Fra husdyrbrugets anlæg sker der en belastning af naturområder, især nær husdyrbruget, med luftbåren ammoniak.

Luftbåren ammoniak kan påvirke naturområder, der er beskyttet på forskellig vis. Nogle af de vigtigste naturområder er udpeget som habitatområder, der er særligt beskyttede gennem habitatdirektivet⁸. En del naturområder uden for habitatområderne kan indeholde naturtyper, der er særligt prioriteret af EU og opført på Habitatdirektivets bilag I. Desuden kan der være tale om levesteder for arter, der er opført på Habitatdirektivets bilag IV. De pågældende naturtyper og arter vil typisk være koncentreret til de naturområder, der har den højeste målsætning (A- eller B-målsatte) i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Retsgrundlag

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A. Beskyttelsesniveauet består af to elementer:

- 1) Et generelt ammoniakreduktionskrav, hvis nybyggede og renoverede staldanlæg eller nye produktioner indgår i godkendelsen. Kravet er som udgangspunkt på 30 %, men kan være lavere afhængigt af ansøgningstidspunkt, staldsystem og dyretype.
- 2) Krav vedrørende maksimal påvirkning af naturområder. Dette beskyttelsesniveau er opsummeret i tabel 5.1.

Tabel 5.1. Husdyrlovens krav vedrørende påvirkning af naturområder med ammoniak. De præcise krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A.

Naturtype	Husdyrlovens beskyttelsesniveau
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder)	Maksimal totaldeposition afhænger af antallet af andre husdyrbrug i nærheden ^a . 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2 (overdrev > 2,5 ha m.m.)	Maksimal totaldeposition 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3 (heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove, der ikke er omfattet af kat. 1 og 2)	Maksimal merdeposition 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en større merdeposition, men kan ikke stille krav om en mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

^a Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal > 15 DE inden for 200 m + antal > 45 DE inden for 200-300 m + antal > 75 DE inden for 300-500 m + antal > 150 DE inden for 500-1.000 m + antal > 500 DE, som påvirker med mere end 0,3 kg N/ha/år. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

I forbindelse med tilladelser og godkendelser skal kommunen desuden foretage en vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen⁹. I henhold til habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til et projekt, hvis projektet i sig selv eller sammen med andre projekter kan skade et Natura 2000-område (jf. § 7), eller det kan beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (jf. § 11).

De fleste søer, heder, moser, enge og overdrev er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Dette betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af sårbare naturområder.

I Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune er der opstillet målsætninger for størsteparten af kommunens § 3-beskyttede moser, ferske enge, overdrev og strandenge. Retningslinjerne i henhold til

⁸ EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

⁹ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 408 af 1. maj 2007.

forslaget til Kommuneplan 2013 er, at der, med henblik på at bevare de biologiske bevaringsinteresser i det åbne land, ikke må meddeles tilladelser til aktiviteter, der gennem forurening kan påvirke naturområder i et omfang, som kan hindre opfyldelsen af de fastlagte naturkvalitetsmål. Retningslinjerne er fastsat i medfør af planlovens § 11a, stk. 1, nr. 13.

Naturkvalitetsmålene (se tabel 5.2) er fastsat på baggrund af områdernes aktuelle naturindhold, områdernes størrelse og struktur, oplysninger om tidligere naturværdier, potentiale for genopretning samt den aktuelle eller potentielle landskabsøkologiske betydning som en del af større sammenhængende naturområde eller forbindelsesområde.

Tabel 5.2. Definition af målsætningskategorier for naturområder, der er målsat i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

A	Områder af international eller national betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydende bestande af naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder meget sjældne arter internationalt, nationalt eller regionalt set.
B	Områder af national eller regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder sjældne arter i Danmark og på Fyn med øer.
C	Områder af regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskorridor for naturtypernes karakteristiske og mere almindelige dyre- og plantearter.
D	Områder af regional eller lokal betydning	Områderne skal være egnede som spredningskorridor i landskabet eller blot være levested for visse af naturtypernes almindelige dyre- og plantearter.

Ammoniaktab fra husdyrbruget

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vil der være følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift: 8.900 kg kvælstof/år.

Ifølge beregningerne i it-ansøgningssystemet er ammoniaktabet i nudriften ca. 8.683 kg kvælstof/år, og der vil dermed være en stigning i ammoniaktabet på 217 kg kvælstof/år.

Naturområder nær husdyrbruget

Nedenfor er gennemgået de ammoniakfølsomme naturområder, der ligger i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Naturområderne er opdelt på kategori 1, 2 og 3, som defineret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 2 og 3. Naturområderne er indtegnet på kortbilag 1.

Kategori 1-natur (ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder)

Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde 240 "Svanninge Bakker". Husdyrbruget ligger ca. 4 km vest for den nærmeste del af habitatområdet.

Kategori 2-natur (større overdrevsområder m.m.)

Nærmeste naturområde omfattet af kategori 2 er overdrevet "Hyldehøj", som ligger ca. 1.400 m nord for husdyrbruget.

Kategori 3-natur (øvrige heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove)

Inden for 1.000 m fra husdyrbrugets anlæg ligger der ikke højt målsatte (A- eller B-målsatte), ammoniakfølsomme naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er flere lavt målsatte § 3-områder inden for 1.000 m for ejendommen, bl.a. moser ca. 520 m vest, ca. 530 m nordøst og 610 m øst for ejendommen.

Nær husdyrbruget ligger der flere skove, der er indtegnet på Miljøstyrelsens kortværk over potentiel ammoniakfølsom skov¹⁰. Den nærmeste ligger ca. 680 m syd for den nye stald.

¹⁰ Kortværket over potentiel ammoniakfølsom skov kan ses på Danmarks Arealinformation, <http://kort.arealinfo.dk/>, under Husdyrgodkendelse.

Levesteder for bilag IV-arter

Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke konkret kendskab til forekomst af arter, der er opført på bilag IV i habitatdirektivet, nær husdyrbruget. Generelt vurderes levesteder for bilag IV-arter enten ikke at være sårbare over for aktiviteterne på husdyrbrug, eller også levestederne naturområder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, og hvor der stilles krav vedrørende den maksimale ammoniakdeposition.

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er husdyrlovens reduktionskrav overholdt. Ammoniaktabet er reduceret med 2.769 kg kvælstof/år mere end, hvad der var nødvendigt for at opfylde kravet.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer herudover, at husdyrlovens krav vedrørende ammoniakpåvirkning af naturområder er opfyldt, idet

- 1) der er så langt til kategori 1- og 2-natur, at husdyrbruget ikke vil give en væsentlig ammoniakdeposition i disse områder. Ifølge ansøgningssystemets beregning af ammoniakdepositionen i nærmeste kategori 2-naturområde (overdrev 1.400 m mod nord), vil der her være en samlet ammoniakdeposition på 0,2 kg kvælstof/ha/år (og en merdeposition på 0,0 kg kvælstof/ha/år).
- 2) ammoniakemissionen fra husdyrbruget stiger i forbindelse med ændringerne, men stigningen er så lille, at der ikke vil være en påviselig øget påvirkning af øvrige naturområder.

5.2 Påvirkning af naboer

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. § 19 i husdyrloven, og kommunen skal tage hensyn til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener), jf. § 23. Kommunen kan på denne baggrund stille yderligere vilkår efter § 27 hhv. § 29.

Lugt

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem foretager en beregning af geneafstandene for lugt i forhold til forskellige typer af beboelser. Inden for geneafstanden kan lugten fra husdyrbruget overstige det vejledende geneniveau.

Det vejledende geneniveau for lugt er, ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for byzone o.l., $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for samlet bebyggelse og $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for enkeltboliger uden landbrugspligt. Husdyrloven stiller ikke krav i forhold til lugtpåvirkning af boliger med landbrugspligt. OU_E er en måleenhed for lugt, hvor genekriteriet i forhold til byzone ($5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$) svarer til, at registrerbar, men ikke genegivende, lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis kan forekomme.

Ifølge it-ansøgningssystemets beregninger er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt i forhold til alle tre områdetyper. Angivet som korteste afstand fra staldanlæg er der ca. 165 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, ca. 310 m til nærmeste bolig i samlet bebyggelse og ca. 620 m til byzone. I Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er de korrigerede geneafstande beregnet til hhv. 141, 252 og 447 m. Beskyttelsesniveauet er overholdt, da geneafstandene ikke overstiger de reelle mindsteafstande.

Personer, der bor inden for geneafstanden i forhold til byzone, kan betragtes som "berørte" af projektet i forhold til lugt.

I den aktuelle sag er der 10 nabobeboelser inden for 447 m, svarende til geneafstanden for byzone.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at lugtgenekriterierne skal overholdes, og at kommunen kan kræve, at ansøger for egen regning lader foretage en undersøgelse af lugten.

Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af kommunen. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter kommunens vurdering ikke længere er væsentlige. Lugtmålinger kan kun kræves, når der er begrundet mistanke om, at produktionen giver anledning til større lugtemission, end der er forudsat i forbindelse med denne miljøgodkendelse, og krav til ejeren om lugtmålinger bør ske ud fra en proportionalitetsbetragtning. Vilklårene skal sikre, at ejendommen ikke giver større lugtgener, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Støj

Ansøgers redegørelse for støjkloder og støjende aktiviteter:

"Aflæsning og indblæsning af foder giver anledning til støj ca. 45 minutter pr. foderleverance. Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjkloder er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid på hverdage."

Der ligger 5 boliger inden for 300 m fra husdyrbrugets anlæg, heraf 4 boliger uden landbrugspligt. Dertil kommer seks ferielejligheder ca. 300 m nord for anlægget. Fodersiloerne ligger nord for staldanlægget, mens de fleste af helårsboligerne ligger syd for anlægget.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at virksomheden på grund af afstand og beliggenhed i forhold til omkringboende ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes med henblik på at sikre, at der ikke opstår støjgener fra virksomheden. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der skal foretages støjmålinger og/eller iværksættes støjdæmpende foranstaltninger, såfremt kommunen vurderer, at ejendommen giver væsentlige støjgener for de omkringboende.

Transport

Ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Horneyden 7 som beskrevet i tabel 5.3. Transporterne går i nord- og sydgående retning fra ejendommen. Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog, at det sker i tidsrummet 05.00-20.00 og ikke på søn- og helligdage.

Tabel 5.3. Omtrentligt antal transporter til/fra Horneyden 7 i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt drift
	Antal læs/år	Antal læs/år
Levering af kyllinger	3	3
Transport af døde dyr	20	20
Levering af foder	33	42
Levering af brændstof	16	16
Husdyrgødning med lastbil	23	30
Afhentning af æg	182	182
Øvrige	30	30
I alt	307	323

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at transport til og fra virksomheden på grund af ejendommens beliggenhed ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Der er ikke umiddelbart støvende aktiviteter på ejendommen.

På grund af ejendommens beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser vurderer Faaborg-Midtfyn Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener. Afstanden til nærmeste nabo er over 200 m, og færdsel til og fra ejendommen sker ad asfalterede veje.

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der alligevel skulle opstå væsentlige støvgener, stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støv reducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Lys

Ansøgers redegørelse:

"Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Staldene er uden vinduer eller lysplader i taget. Der anvendes kun kunstlys til belysning i staldene. Der er installeret automatisk lysprogram og lysdæmpning i staldene, således at effektforbruget reduceres mest muligt".

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning samt afstand til og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at virksomheden ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Skadedyr

Der er aftale med et autoriseret firma om systematisk skadedyrsbekæmpelse.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at opbevaring og håndtering af foder skal ske således, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter, samt om at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3 Uheld og driftsforstyrrelser

Kommunen skal sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne deraf, jf. § 8 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbrug normalt vil give anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning, olieprodukter og kemikalier.

Ansøgers redegørelse:

"Redegørelse for mulige uheld

Der er tale om en produktion med en meget begrænset risiko for uheld, der kan medføre konsekvenser for miljøet. Da der er tale om fastgødning fra produktionen, er der ingen fare for afstrømning. Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget, således at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlleverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld ringes 112 og miljømyndighederne kontaktes efterfølgende.”

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der skal stilles en række vilkår for at minimere risikoen for forurening fra virksomheden ved uheld og driftsforstyrrelser. Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om

- at virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt,
- at overfladeafløb o.l. skal placeres og indrettes, så der ikke er risiko for afløb af forurenende stoffer,
- at olietanke skal sikres med værn mod påkørsel,
- at andre beholdere med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder,
- at tankning skal foregå således, at spild undgås, at tankpistolen ikke må kunne fastlåses under tankning, og at der hele tiden skal være en person til stede ved tankning,
- at der skal udarbejdes en beredskabsplan, der fortæller, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø, og at beredskabsplanen årligt skal gennemgås og om nødvendigt opdateres.

6. Forurening og gener fra bedriftens arealer

6.1 Bedriftens arealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes eller forpagtes af bedriften på godkendelsestidspunktet. Ud af bedriftens ejede og forpagtede arealer er der søgt om godkendelse af i alt 111,0 ha til udbringning af husdyrgødning. Hele arealet ligger i Faaborg-Midtfyn Kommune. En oversigt over de ejede og forpagtede udbringingsarealer fremgår af tabel 6.1 samt kortbilag 1.

Tabel 6.1. Diverse oplysninger om de ejede og forpagtede arealer (areal, dræn- og vandingsforhold, jordbundstype, sædskifte/referencsædskifte, placering inden for nitrat- og fosforklasser samt grundvandsfølsomme (nitratfølsomme) områder).

Navn	Areal (ha)	Drænet	JB-type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	Nitratklasse (ha)				Grundvand (ha)	Fosforklasse (ha)			
							0	1	2	3		0	1	2	3
52-1	3,03	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	3,03	0	0	3,03	0	0
53-0	8,08	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	8,08	0	0	8,08	0	0
54-0	3,09	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	3,09	0	0	3,09	0	0
55-0	5,68	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	5,68	0	0	5,68	0	0
55-1	3,72	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	3,72	0	0	3,72	0	0
58-0	21,73	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	21,73	3,56	0	21,57	0,16	0
60-0	17,96	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	17,96	2,20	0	17,96	0	0
61-0	4,84	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	4,84	4,49	0	4,84	0	0
63-0	2,48	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	2,48	2,35	0	2,48	0	0
63-1	4,75	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	4,75	0	0	4,75	0	0
65-0	15,96	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	15,96	15,37	0	15,66	0,30	0
65-1	4,84	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	4,84	4,57	0	4,84	0	0
69-0	4,32	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	4,32	4,32	0	4,32	0	0
70-0	1,96	Ja	JB6	Nej	S6	S2	1,96	0	0	0	0	1,96	0	0	0
52-0a	6,94	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	6,94	0	0	6,94	0	0
52-0b	1,43	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	1,43	0	0	1,43	0	0
65-1a	0,12	Ja	JB6	Nej	S6	S2	0	0	0	0,12	0,12	0	0,12	0	0
Total	111,0						1,96	0	0	109,0	37,0	2,0	108,5	0,5	0

I ansøgningen er det oplyst, at alle udbringningsarealer er sandblandet lerjord (JB 6). Det oplyses desuden, at alle marker er dræned, og at ingen marker vandes.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat regler vedrørende udbringning af husdyrgødning på risikoarealer med hensyn til overfladeafstrømning (f.eks. skrånede marker langs vandløb eller søer). Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på den baggrund, at der i forbindelse med miljøgodkendelser ikke er behov for en særlig vurdering og særlige vilkår vedrørende udbringning af husdyrgødning på risikoarealer (jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 8. marts 2013 i sag NMK-132-00420).

6.2 Drift af arealerne

Ansøger har valgt følgende tiltag med henblik på at begrænse nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne:

- Sædskiftet S6 med frøgræs på mindst 10 % af udbringningsarealet.

Er der ikke valgt et specifikt sædskifte, beregner It-ansøgningssystemet kvælstofudvaskning og fosforfratræthed ud fra referencesædskiftet for den pågældende bedrift. Referencesædskiftet afhænger bl.a. af bedriftstype (kvæg-, svine- eller plantebrug) og jordbundsforhold (sandjord eller lerjord). Data for de forskellige sædskifter, herunder udvaskningsindeks, fremgår af notatet "Standardsædskifter og referencesædskifter"¹¹ fra Miljøministeriet. Fosforfratrætheden afhænger – ud over af sædskiftet – af jordtype, samt, hvis der er tale om sandjord, om afgrøderne vandes¹².

Der stilles vilkår om, at arealerne drives i overensstemmelse med den beskrevne løsning.

6.3 Gødningsproduktion og -håndtering

Der indgår ikke andre ejendomme husdyrproduktion i bedriften end Hornegyden 7. En del af husdyrgødningen bliver afsat til biogasanlæg. Det samlede gødningsregnskab for ansøgt drift fremgår af tabel 6.2.

Tabel 6.2. Gødningsregnskab for den samlede bedrift i ansøgt drift.

	Gødningstype	Kvælstof	Fosfor	Dyreenheder
<i>Produceret gødningsmængde</i> - Hornegyden 7, 5600 Faaborg	Dybstrøelse	13.651 kg	5.091 kg	143,6 DE
	Fast gødning	5.513 kg	2.505 kg	70,7 DE
<hr/>				
<i>Afsat gødningsmængde</i> - Biogasanlæg	Dybstrøelse	6.907 kg	2.576 kg	72,7 DE
<hr/>				
<i>Udbragt på bedriften</i>	Dybstrøelse	6.744 kg	2.515 kg	70,9 DE
	Fast gødning	5.513 kg	2.505 kg	70,7 DE
Udbragt på bedriften i alt		12.257 kg	5.020 kg	141,6 DE

I nudrift bliver der ifølge it-ansøgningen i alt udbragt husdyrgødning (dybstrøelse + fast gødning) fra 150,6 dyreenheder (15.632 kg N og 6.054 kg P) på bedriftens arealer.

6.4 Påvirkning af naturområder med ammoniak

Udbringning af husdyrgødning i nærheden af naturområder kan belaste disse med luftbåren ammoniak, jf. afsnit 5.1 om påvirkning af naturområder med ammoniak fra husdyrbrugets anlæg.

¹¹ Standardsædskifter og referencesædskifter. Notat fra Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 8. februar 2012.

¹² Fosforbortførelse med afgrøder i Standardsædskifter. Notat. Finn P. Vinther, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet.

Ammoniaktabet ved udbringning af husdyrgødning afhænger af flere forskellige faktorer, herunder typen af husdyrgødning, udbringningsmetode, afgrøder på marken og vejrforhold i forbindelse med udbringningen. Normalt regner man med, at 9-10 % af gødningens kvælstofindhold fordamper som ammoniak i forbindelse med udbringningen.

Retsgrundlag

Udbringning af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Heri er der blandt andet krav om, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og på marker med fodergræs skal ske ved nedfældning.

I selve husdyrloven er der ikke direkte lagt op til, at kommunen i forbindelse med tilladelser og godkendelser skal vurdere belastningen med ammoniak fra udbringning af husdyrgødning. Dog skal kommunen i henhold til husdyrloven sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, herunder i strid med internationale forpligtelser, jf. § 19, og kommunen skal tage hensyn til beskyttelse af naturområder, jf. § 23. Kommunen kan på denne baggrund stille yderligere vilkår efter § 27 hhv. § 29. Desuden kan der ved administration af husdyrloven ikke gives tilladelse eller godkendelse, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på bilag IV i Habitatdirektivet, jf. § 11 i habitatbekendtgørelsen.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til husdyrloven skal kommunen vurdere, om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning kan medføre en væsentlig påvirkning af naturområder.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis¹³ er der som udgangspunkt ikke risiko for tilstandsændringer af naturområder (der kan være levesteder for bilag IV-arter) som følge af markdriften. Efter nævnets vurdering kan der dog forekomme situationer, hvor ændringer i markdriften medfører, at der er risiko for tilstandsændringer. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis markdriften ændres fra gødskning med kunstgødning til gødskning med husdyrgødning, eller hvis mængden af udbragt husdyrgødning forøges.

Naturområder nær udbringningsarealerne

Nedenfor er opsummeret de internationale naturbeskyttelsesområder, A- og B-målsatte moser og overdrev (jf. Kommuneplan 2013) samt stævningskove, der ligger mindre end 100 m fra udbringningsarealerne. Naturområderne fremgår også af kortbilag 1.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der er ca. 1,7 km fra udbringningsarealer til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde.

Andre ammoniakfølsomme naturområder

Ingen af markerne støder op til moseområder eller andre ammoniakfølsomme § 3-områder. To marker (55-1 og 70-0) støder op til skove, der er indtegnet på Miljøstyrelsens kortværk over potentielt ammoniakfølsom skov.

Der er ikke konstateret overlap mellem områder, der er registreret som § 3-områder af Faaborg-Midtfyn Kommune, og de ansøgte udbringningsarealer.

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

I den aktuelle sag sker der ikke væsentligt forøget udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne, og der tages ikke nye udbringningsarealer i brug, som støder op til sårbar natur. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke skal stilles særlige vilkår vedrørende udbringning af husdyrgødning.

6.5 Påvirkning af overfladevand

Udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne vil kunne påvirke de vandområder (recipienter), som arealerne afvander til.

¹³ Se f.eks. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 31. januar 2013 i sag NMK-133-00091.

Retsgrundlag

Husdyrloven stiller krav vedrørende fosforoverskud og nitratudvaskning, når udbringningsarealerne ligger i oplandet til udvalgte sårbare vandområder. Med hensyn til nitratudvaskning stilles særlige krav i visse dele af oplandene til sårbare vandområder, hvis reduktionspotentialet fra rodzonen til vandområdet er lavt. Med hensyn til fosfor stilles alene særlige krav, når der desuden er tale om lavbundsarealer eller drænet lerjord med fosfortal over 4. De nærmere krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. De områder, hvor husdyrloven stiller særlige krav med hensyn til nitrat eller fosfor, fremgår af kortværk på Danmarks Arealinformation¹⁴.

I henhold til husdyrloven skal kommunen desuden sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, herunder i strid med internationale forpligtelser, jf. § 19, og kommunen skal tage hensyn til beskyttelse af overfladevand, jf. § 23. Kommunen kan på denne baggrund stille yderligere vilkår efter § 27 hhv. § 29.

I henhold til § 7 i habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til projekter, der i sig selv eller sammen med andre kan skade et Natura 2000-område.

Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt, at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt, og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

Ifølge dommen indebærer en konsekvensvurdering, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektet godkendes under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Sagens oplysninger

Beskrivelse af recipienter

Stort set hele bedriftens 111,0 ha udbringningsareal ligger i oplandet til Sønderfjord/Helnæs Bugt. Dog ligger én mark på 2,0 ha i oplandet til Lyø Krog.

Sønderfjord/Helnæs Bugt

Oplandet til Sønderfjord, som er en del af Helnæs bugt, udgør en del af oplandet til Lillebælt. Den pågældende del af Lillebælt udgør Natura 2000-område nr. 197, "Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als" (habitatområde H173). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er arten marsvin og naturtyperne "sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand" og "rev".

Helnæs Bugt og Lillebælt er sårbare over for tilførsel af næringsstoffer. Miljømålet god økologisk tilstand er i dag ikke opfyldt på grund af for store næringsstoffølrsler fra oplandet og fra luften.

Lyø Krog

Oplandet til Lyø Krog udgør en del af oplandet til Lillebælt. Den pågældende del af Lillebælt udgør Natura 2000-område nr. 197, "Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als" (habitatområde H173).

¹⁴ Se kortværk over nitratklasser og fosforklasser på Danmarks Arealinformation, <http://kort.arealinfor.dk/>, under Husdyrgodkendelse.

Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er arten marsvin og naturtyperne "sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand" og "rev".

Lyø Krog og Lillebælt er sårbare over for tilførsel af næringsstoffer. Miljømålet god økologisk tilstand er i dag ikke opfyldt på grund af for store næringsstofflørsler fra oplandet og fra luften.

Kvælstof

I ansøgt drift udbringes husdyrgødning svarende til 1,28 dyreenheder/ha. Nitratudvaskningen fra arealerne er ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem (Farm N) på ca. 39,6 kg kvælstof/ha, hvoraf 1,4 kg kan tilskrives udbringning af husdyrgødning. Nitratudvaskningen er reduceret ved hjælp af et sædskifte med mindst 10 % frøgræs.

Den samlede årlige udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne som følge af udbringning af husdyrgødning bliver ca. 155 kg kvælstof. På baggrund af de kvælstofreduktionspotentialer, der er målt eller beregnet på oplandsniveau (jf. Statens kort over kvælstofreduktionspotentialer¹⁵), og de beregnede udvaskningstal, kan den omtrentlige udledning af kvælstof til vandområderne beregnes (jf. tabel 6.3):

Udledning = kvælstofudvaskning (fra rodzonen) x areal x (100 % - reduktionspotentialer)

Tabel 6.3. Omtrentlig udledning af kvælstof til vandområder fra bedriftens udbringningsarealer som følge af udbringning af husdyrgødning, jf. beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem og reduktionspotentialer angivet på Statens kort over kvælstofreduktionspotentialer.

Recipient	Areal	Reduktionspotentialer	Udledning pr. år
Sønderfjord/Helnæs Bugt	109 ha	0-50 %	76-153 kg kvælstof
Lyø Krog	2 ha	0-50 %	2-3 kg kvælstof

Stort set hele udbringningsarealet ligger i nitratklasse 3 (på nær 2,0 ha uden for nitratklasser). Dette betyder, at nitratudvaskningen i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau højst må svare til udvaskningen fra et dyretryk på 50,9 % af harmonikravet.

Med et dyretryk på 50,9 % af harmonikravet (svarende til 0,71 dyreenheder/ha i den aktuelle sag) ville udvaskningen af nitrat uden anvendelse af virkemidler være på 39,9 kg kvælstof/ha (ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem (Farm N)). I ansøgt drift, hvor der udbringes husdyrgødning fra 1,28 dyreenheder/ha, er nitratudvaskningen reduceret til 39,6 kg kvælstof/ha ved hjælp af et sædskifte med frøgræs. Dermed er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

Fosfor

Fosforbalancen på udbringningsarealerne er forskellen mellem fosfor tilført med gødning og fosfor fraført med afgrøderne. Mængden af fosfor, der fraføres med afgrøderne, afhænger af det aktuelle sædskifte, jordbundsforhold samt, hvis der er tale om sandjord, om afgrøderne vandes.

Det tilladte fosforoverskud afhænger af, hvilket vandområde, arealerne afvander til, samt drænforhold, jordbundstype og mængden af fosfor udbragt hidtil.

Nøgletal vedr. fosforbalancen i ansøgt drift (jf. beregninger fra it-ansøgningssystemet):

Fosfor tilført: 45,2 kg P/ha/år

Fosfor fraført: 21,3 kg P/ha/år

Fosforoverskud: 23,9 kg P/ha/år

Maksimalt tilladt fosforoverskud: 35,0 kg P/ha/år

Idet det ansøgte fosforoverskud er mindre end det maksimalt tilladte fosforoverskud, er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

¹⁵ Kan findes på Danmarks Arealinformation, <http://kort.arealinfo.dk/>, under Husdyrgodkendelse.

Bedriftens arealer har relativt lave fosfortal, der alle ligger under 6.

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Kvælstof

Ifølge beregningerne i it-ansøgningssystemet er husdyrlovens beskyttelsesniveau vedrørende kvælstofudvaskning til overfladevand overholdt i den aktuelle sag.

I forbindelse med miljøgodkendelser efter husdyrloven skal kommunen desuden vurdere, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. § 7 i habitatbekendtgørelsen. I den aktuelle sag afvander udbringningsarealerne ikke direkte til et Natura 2000-område, men alle afvander indirekte til Natura 2000-området "Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als".

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for, hvornår miljøgodkendelser af husdyrbrug kan skade overfladevande pga. nitratudvaskning. Kriteriet for, at et projekt sammen med andre planer og projekter ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande, er, at antal dyreenheder i det aktuelle opland, ikke har været stigende siden 1. januar 2007.

Statsforvaltningen har offentliggjort tal for udviklingen i antallet af dyreenheder i de enkelte kystoplande siden 2007¹⁶. Af denne opgørelse fremgår det, at antallet af dyreenheder i oplandet til Helnæs Bugt fra 2007 til 2012 er faldet fra 10.326 til 8.756 dyreenheder (svarende til et samlet fald ved anvendelse af lineær regression på 12,3 %, forklaringsgrad (r^2) = 1,00). Antallet af dyreenheder i oplandet til det sydlige Lillebælt (herunder Lyø Krog) er fra 2007 til 2012 faldet fra 14.176 til 12.771 dyreenheder (svarende til et samlet fald ved anvendelse af lineær regression på 8,4 %, forklaringsgrad (r^2) = 0,77).

Faaborg-Midtfyn Kommune har derudover ikke kendskab til andre kilder opstået siden 2007, som har givet anledning til en væsentligt øget nitratudvaskning.

Miljøstyrelsens afskæringskriterium er altså opfyldt i denne sag. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbruget sammen med andre planer og projekter ikke vil kunne skade Natura 2000-området, da Miljøstyrelsens afskæringskriterium er opfyldt.

Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, at et projekt i sig selv ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande, er, at nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland. Dog skal udvaskningen være mindre end 1 %, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ifølge tal fra Miljøstyrelsen vil udbringning af husdyrgødning normalt højst kunne bidrage med 20 % af udvaskningen fra dyrkede arealer. For at det ansøgte (udbringningen af husdyrgødning) skal kunne bidrage med over 1 % af den samlede nitratudvaskning til et vandområde, skal det dermed omfatte mere end ca. 5 % af det pågældende opland.

Tabel 6.4. Udbringningsarealernes andel af det samlede opland til de berørte vandområder.

Recipient	Samlet opland	Areal i opland	Andel af opland
Helnæs Bugt	18.331 ha	109,0 ha	0,6 %
Det sydlige Lillebælt (herunder Lyø Krog)	18.972 ha	2,0 ha	0,01 %

De ansøgte udbringningsarealer udgør ikke mere end 5 % af nogen af de berørte oplande, jf. tabel 6.4. Dermed kan projektet i sig selv ikke medføre en skadesvirkning på overfladevande, jf. Miljøstyrelsens vejledning.

¹⁶ Se <http://www.jordbrugsanalyser.dk>

Fosfor

En fortsat nettotilførsel af fosfor vil på sigt medføre en risiko for, at der udvaskes fosfor til vandmiljøet. Risikoen for udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne afhænger bl.a. af jordens fosfortal. Fosfortallet er et udtryk for jordens indhold af plantetilgængeligt fosfor. Hvis fosfortallene på udbringningsarealerne er tilstrækkeligt lave, er der dog en begrænset risiko for, at der vil ske udvaskning af fosfor fra arealerne.

Ved fosfortal på 2-4 er jordens fosforindhold tilstrækkelig højt til, at det ikke vil være nødvendigt at tilføre mere fosfor, end der fraføres med planterne. Ved fosfortal over 6 vil der være en kraftigt forøget risiko for udvaskning af fosfor fra arealerne¹⁷.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at det af hensyn til bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen og i husdyrlovens § 19 og § 23 kan være problematisk at give godkendelse til et projekt, der omfatter et væsentligt fosforoverskud på arealer i oplandet til et vandområde, hvor målsætningen for området ikke er opfyldt på grund af for store tilførsler af næringsstoffer. Den tilgængelige forskningsbaserede viden med hensyn til fosforudvaskning er begrænset, hvorfor der efter vores opfattelse bør udvises forsigtighed med at tillade en overskudstilførsel af fosfor.

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for fosfor stiller krav vedrørende fosforoverskuddet på drænedes lerjorde med høje fosfortal (samt på lavbundsarealer) i oplandene til Natura 2000-vandområder (og visse andre vandområder), der er overbelastede med fosfor. Dermed begrænses risikoen for udvaskning af fosfor til sårbare områder.

Natur- og Miljøklagenævnet har i efteråret 2012 fastlagt en praksis vedrørende fosfor. Nævnet finder, at det generelle beskyttelsesniveau suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår gør op med reguleringen af fosforoverskuddet.

Vi vurderer i den aktuelle sag, at husdyrlovens beskyttelsesniveau vedrørende fosfor er overholdt, og vi har ikke fundet grundlag for at stille skærpede vilkår. I den aktuelle sag ligger langt størsteparten af arealerne i oplande til vandområder, der ikke opfattes som specielt sårbare over for fosfor, jf. Miljøstyrelsens kortværk

Med hensyn til påvirkning af Natura 2000-områder, hvad angår udvaskning af fosfor, vurderer Faaborg-Midtfyn Kommune, at der ikke er risiko for, at projektet i sig selv eller sammen med andre planer eller projekter kan påvirke Natura 2000-området "Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als" væsentligt, idet

- 1) antallet af dyreenheder i det aktuelle opland er faldende (jf. afsnittet om kvælstof)
- 2) husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

6.6 Påvirkning af grundvand

I alt 37,0 ha af det ansøgte udbringningsareal ligger i et område, der er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Det drejer sig om 32,7 ha nord for Horne samt 4,3 ha nord for Millinge. Ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningsystem er udvaskningen fra de pågældende marker 56 mg nitrat pr. l i eftersituationen, hvilket er 7 mg mindre end udvaskningen i nudriften.

Ud af den del af udbringningsarealerne, der ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder, ligger 32,7 ha inden for indvindingsoplandet for Horne Vandværk.

I forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau for grundvand, jf. § 11 og bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, kan der ikke tillades nogen merbelastning, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. l i eftersituationen.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at idet der sker et fald i nitratudvaskningen fra de pågældende arealer, er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt, og der er ikke grundlag for at stille yderligere vilkår.

¹⁷ Tab af fosfor fra landbrugsjord til vandmiljøet. DJF-rapport. Markbrug nr. 34, oktober 2000.

Der er ikke søgt om godkendelse af udbringningsarealer, der ligger inden for et udpeget indsatsområde for nitrat.

7. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrloven. Dette omfatter følgende områder:

- Ammoniakemission fra anlægget
- Fosfor
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Udbringning af husdyrgødning.

Det skal bemærkes, at kravet om BAT er uafhængigt af, om husdyrlovens generelle krav vedrørende ammoniakemission og udvaskning af næringsstoffer er overholdt på anden vis.

Ammoniak

BAT vedrørende ammoniak omfatter ammoniakemission fra husdyrbrugets anlæg, det vil sige husdyrholdet, stalde og gødningsopbevaringslagre.

Miljøstyrelsen har udgivet notater med vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for flere dyretyper. For fjerkræ er der notater for produktion af konsumæg¹⁸ og slagtekyllinger¹⁹. I disse notater er der angivet vejledende tal for, hvor stor ammoniakemissionen må være fra hvert enkelt dyr i hhv. nye stalde og eksisterende stalde.

Der er ikke udgivet et notat med vejledende emissionsgrænseværdier for rugeægproduktioner. Den ansøgte produktion minder mest om skrabeægproduktion i gulvdrift med gødningskumme, derfor er der beregnet en vejledende emissionsgrænseværdi for denne produktionstype, jf. tabel 7.1.

Tabel 7.1. Vejledende emissionsgrænseværdier vedrørende ammoniaktab fra stald/lager for en skrabeægproduktion af samme størrelse som den ansøgte rugeægproduktion.

Dyretype		Antal 100 dyr	Emissions- grænseværdi pr. 100 dyr (kg NH ₃ -N)	Emissions- grænseværdi i alt (kg NH ₃ -N)
Ny stald	Skrabeæg	73,5	9,92	729
Gamle stalde	Skrabeæg på gulvdrift med gødningskumme	282,25	28,5	8.044
I alt				8.773

For den ansøgte produktion er der i it-ansøgningssystemet beregnet en samlet ammoniakemission på 8.900 kg NH₃-N/år. Dette svarer stort set – på nær ca. 130 kg – til emissionsgrænseværdien for en skrabeægproduktion af samme størrelse. Uden særlige tiltag er ammoniakemissionen ca. 10 % større fra en skrabeægproduktion end fra en rugeægproduktion (jf. beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem samt Miljøstyrelsens notater med beskrivelser af driftssystemerne). På denne baggrund er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt lever op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19, med hensyn til ammoniakemission.

Af særlige tiltag til at begrænse ammoniakemissionen anvendes fodertiltag samt en øget andel direkte udkørsel af husdyrgødningen i forhold til normen.

¹⁸ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

¹⁹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtekyllinger – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

Ved fremtidige revurderinger af miljøgodkendelsen skal godkendelsen om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 17. I denne forbindelse skal det altså vurderes, om udviklingen af ny teknologi betyder, at der skal stilles nye krav til husdyrbruget

Fosfor

I Miljøstyrelsens notater vedrørende "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12" er der fastsat grænseværdier for emission af fosfor. Det er dog ikke udgivet et notat med vejledende emissionsgrænseværdier for rugeægproduktioner.

I husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at fosforemissionen pr. dyreenhed er 42 % større fra rugeægshøner (HPR) end fra skrabeægshøner (P-emissionen uden særlige tiltag er beregnet til 28,2 kg P/DE for skrabeægshøner og 40,2 kg P/DE for rugeægshøner). For skrabeægshøner er emissionsgrænseværdien fastsat til 26,1 kg P pr. dyreenhed pr. år.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for den ansøgte produktion har vi på baggrund af ovenstående taget udgangspunkt i emissionsgrænseværdien fra skrabehøner og opskrevet denne med 42 %. Herved fås en emissionsgrænseværdi på 37,2 kg P/DE.

Den ansøgte produktion på 214,3 DE giver ifølge beregningerne i ansøgningssystemet en samlet fosforemission på 7.596 kg P/år, svarende til 35,4 kg P/DE. Dette er altså mindre end den vurderede emissionsgrænseværdi på 37,2 kg P/DE.

Miljøstyrelsens notater nævner to muligheder for at leve op til BAT-kravene for fosfor. Den ene er foderoptimering, den anden er bortskaffelse af gødningen til f.eks. biogasanlæg. I den aktuelle sag bortskaffes en del af husdyrgødningen til biogasanlæg, således at der kun udbringes husdyrgødning svarende til 1,28 DE/ha på udbringningsarealerne.

På baggrund af ovenstående er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt lever op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19, med hensyn til fosforemission.

Forbrug af vand og energi

Ansøgningens oplysninger om ventilation, rengøring samt energi- og vandforbrug er gennemgået i afsnittet "Drift af husdyrbrugets anlæg".

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere vandforbruget ved at gøre følgende:

- Rengøre stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller efter hvert hold.
- Udføre regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrere vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Opdage og reparere lækager.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere energiforbruget ved at gøre følgende:

- Anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt.
- For mekanisk ventilerede stalde: Optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol og opnå minimumsventilation om vinteren. Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergibelysning.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der for at sikre, at virksomheden opfylder BAT med hensyn til vand- og energiforbrug, skal stilles vilkår om, at ventilationsanlæg skal renholdes og rengøres efter behov, dog mindst fire gange om året, og at der skal anvendes lavenergibelysning.

Management

I ansøgningen er der beskrevet følgende vedrørende management:

"I den daglige drift følges "God Landmands Praksis"

Datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation. Vandnipler efterses dagligt for at minimere vandspild."

BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion²⁰ nævner en række punkter, der anses som BAT med hensyn til godt landmandsskab, herunder uddannelse af personale, journalføring over forbrug af vand, energi og gødning, korrekt planlægning af gødning af marker samt at have en beredskabsplan. En del af disse ting udføres allerede på ejendommen, og andet er ikke tilstrækkeligt konkret til, at der kan stilles vilkår om det. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at ansøger lever op til BAT med hensyn til management.

Udbringning af husdyrgødning

I ansøgningen er der ikke redegjort nærmere for anvendelse af BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

I Miljøstyrelsens notater vedrørende "vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik" står der følgende:

"For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er BAT. Miljøstyrelsen har derfor ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for nitratudvaskning og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning."

På denne baggrund er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at stille særlige vilkår.

8. Egenkontrol

I ansøgningen er der anført følgende vedrørende egenkontrol:

- *"Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur og dødelighed opgjort pr dag.*
- *I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; ex strømsvigt, kølerumssvigt mm*
- *Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov. "*

I forbindelse med godkendelsen skal der stilles vilkår til den egenkontrol, husdyrbruget skal foretage, herunder angivelse af beregninger, målinger, procedurer m.v., jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, nr. 3. For IE-husdyrbrug (herunder den ansøgte produktion) skal informationer på grundlag af resultaterne af emissionsovervågningen indberettes mindst en gang årligt.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at der føres egenkontrol med fodring (mht. indhold af råprotein og fosfor) samt med direkte udbringning af dybstrøelse. Vilkårene er stillet med udgangspunkt i vilkårsforslagene i Miljøstyrelsens teknologiblade. Desuden stilles vilkår om, at der føres egenkontroljournal for tilsyn med ventilationsanlæg. For råprotein/kvælstof stilles vilkår om, at der sker årlig indberetning i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab.

9. Ophør af husdyrbruget

I ansøgningen er der følgende redegørelse for foranstaltninger ved ophør af produktion:

"Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Faaborg Kommune. Restindholdet i olietank fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes."

---

²⁰ Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion). Europakommissionen, juli 2003.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at virksomheden ved ophør skal foretage oprydning i et sådant omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme opsamlingstank og udbringe tilbageværende indhold som gødning.

10. Alternative muligheder

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12, stk. 2, vurdere de væsentligste mulige alternative løsninger, jf. husdyrlovens § 24, stk. 1.

Ansøger har redegjort for to alternativer:

- 1) Nul-alternativet, hvor produktionen fortsætter som hidtil:
"Hvis der ikke sker ændringer i den nuværende drift, vil produktion af rugeæg forsætte som hidtil. På sigt vil produktionsomfanget dog være for lille til at opretholde en rentabel drift."
- 2) Etablering af én ny stald frem for tilbygninger til alle tre stalde:
"Hvis der startes på en ny bygning, er der dyre etableringsomkostninger til elstyring, foderstyring og fodermotor. Hvorimod der ved en forlængelse blot kobles til de systemer, der er etableret i forvejen. Desuden er der faktuelle forhold, som gør det umuligt at lave en ny stald nord for:
  - *Der er etableret fodersiloer og kornsiloer nord for eksisterende bygninger som umuliggør en sammenbygning med eksisterende bygninger. Det er nødvendigt med en fysisk sammenbygning, idet det er en produktionsmæssig nødvendighed at kunne gå og transportere æg ind i de eksisterende pakkerum.*
  - *Der er under tidligere ejere blevet tilkøbt jord fra naboen, i den forbindelse har naboen fået tinglyst en klausul om byggeforbud på den tilkøbte jord.*

Hvad angår nul-alternativet, er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at fastholdelse af et uændret produktionsniveau, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil nul-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, blandt andet i de mindre, lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

11. Relevant lovgivning m.v.

I dette afsnit gives en kort oversigt over love og bekendtgørelser m.v., der er særlig relevante i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug og udbringningsarealer.

Husdyrloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (og tilhørende vejledning) fastsætter rammerne for behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelse m.v. Dette angår blandt andet hvilke forhold, kommunen skal vurdere, samt beskyttelsesniveauer for de miljøpåvirkninger, der er fra husdyrbruget.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven). Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Bek. nr. 1280 af 8. november 2013.
- Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Version 2.0, digital vejledning, tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter generelle regler for indretningen af husdyrbrug og anvendelse af husdyrgødning.

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Bek. nr. 853 af 30. juni 2014.

Habitatdirektivet og habitatbekendtgørelsen fastsætter regler for beskyttelse af Natura 2000-områder samt særligt sårbare arter.

- EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 408 af 1. maj 2007.

Kortbilag 1

Beliggenhed af husdyrbrug og udbringningsarealer i forhold til natur og vandområdeoplande.
Kort 1 af 1: Alle arealer.

